

Krav til formål, opplysningskvalitet og utredning

DRI1010

Mona Naomi Lintvedt

monali@mac.com

Dagens tema

- Kravene i pol § 11
  - Formål for behandlingen
  - Kvalitet på opplysningene
  - Retting /sletting av personopplysninger
- Utredningsplikten i fvl § 17

Formål for behandlingen

- Formålet for *behandlingen* av personopplysninger
  - Ikke forveksles med lovens formål
- Formålsbestemthetsprinsippet:
Personopplysninger kan bare benyttes til ett eller flere bestemte og på forhånd fastlagte formål
  - Sentralt personvernprinsipp i EU-retten
- Må alltid ha formål for behandlingen

Grunnkrav til behandlingen § 11

Den behandlingsansvarlige skal sørge for at personopplysningene som behandles

- a) bare behandles når dette er tillatt etter § 8 og § 9,
- b) bare nyttes til uttrykkelig angitte **formål** som er saklig begrunnet i den behandlingsansvarliges virksomhet,
- c) ikke brukes senere til **formål** som er uforenlig med det opprinnelige formålet med innsamlingen, uten at den registrerte samtykker,
- d) er tilstrekkelige og relevante for **formålet** med behandlingen, og
- e) er korrekte og oppdatert, og ikke lagres lenger enn det som nødvendig ut fra **formålet** med behandlingen, jf. § 27 og § 28.

Krav til formål

➤ Uttrykkelig angitt

- I praksis skriftlig pga meldeplikten i [pol § 32](#)
- Kan angis flere formål for samme behandling
- Formålet må inngis på et slikt nivå at det kan være grunnlag for vurdering av kvalitetskrav for de tilhørende personopplysningene
- Må formulere formål *før* behandlingen starter, dvs senest ved melding 30 dager før
- Behandlingen må skje innenfor formålet, kan ikke behandle for andre formål

Krav til formål 2

- Saklig begrunnet i den behandlingsansvarliges virksomhet
  - For forvaltningsorganer betyr det at formålet kun kan dekke de oppgaver som ligger innenfor deres myndighet eller som er nødvendig del av intern administrasjon
  - Viktige formål for forvaltningen vil ofte fremgå av behandlingsgrunnlaget for behandlingen (lovhjemmel, utøvelse av offentlig myndighet)
  - Kan ikke behandle personopplysninger for formål som er begrunnet i en annen virksomhet (men kan være databehandler for er annen)

Endring av formål

- Formål kan endres
- Et nytt formål må dekkes av det eksisterende behandlingsgrunnlaget, eller det må påvises et nytt behandlingsgrunnlag som dekker det nye formålet
- Er behandlingsgrunnlaget “uforenlig” med det opprinnelige formålet, er det ikke anledning til å endre formålet uten at nytt samtykke innhentes

Avfallsservicedommen

- Høyesteretts tolking innebærer en innstramning av det såkalte formålsbestemthetsprinsippet
- Behandling av opplysninger til nye formål, som er uforenlige med det formål opplysningene opprinnelige ble innsamlet for, krever samtykke fra den registrerte.
- Det er ikke tilstrekkelig at det foreligger behandlingsgrunnlag for det nye formålet iht §§ 8 og 9, vilkåret om samtykket i § 11 c) må også være oppfylt.

Annet formål?

Kjennelse lagmannsretten LB-2013-69127

Når det gjelder den konkrete og individuelle vurderingen som skal foretas av om behandlingsformålet er uforenlig med det opprinnelige formålet for innsamlingen av opplysningene, bemerker lagmannsretten at loggen er knyttet til medlemmenes arbeidsoppgaver. Det dreier seg følgelig ikke om informasjon av privat eller personlig karakter. Lagmannsretten legger også vekt på at medlemmene har et offentlig betalt verv. De er satt til å forvalte en viktig samfunnsoppgave hvor det må foreligge en høy tillit til at arbeidet utføres på en korrekt og samvittighetsfull måte. Det bør også tillegges vekt at en eventuell sammenstilling av opplysninger i dataloggen i dette tilfellet ikke primært gjennomføres for å kontrollere nemndsmedlemmenes arbeid, men for å sikre at en tredjeperson, en skattyter, får en korrekt saksbehandling av det offentlige. Det er følgelig ikke snakk om en systematisk kontroll, som Skatt øst har opplyst har opphørt, men kontrollen foretas nå i så fall i form av en «stikkprøve». Som tidligere nevnt er en slik situasjon oppstått som følge av at det høsten 2013 ble avdekket at enkelte av nemndsmedlemmene hadde unnlatt å lese mottatte dokumenter før de traff sin avgjørelse.

Opplysningskvalitet

- Formålet er styrende for kravene til opplysningskvalitet
- Kravene til kvaliteten av personopplysninger mv gjelder:
  - tilstrekkelige
  - relevante
  - korrekte
  - oppdaterte
  - ikke lagret unødvendig

Opplysningskvalitet 2

- Alle kvalitetskravene skal prøves *ut i fra formålet med behandlingen*
  - Spørsmålet er hvor korrekte, oppdatert mv må opplysningene være for at de skal kunne gi slike resultater som formålet begrunner
  - Innebærer for eksempel at kravet til akseptabel korrekthet (feilprosent) kan variere avhengig av formålet
    - Eks. forskjell på om skal brukes til markedsføring eller for å vurdere en rettighet

Forvaltningsloven og opplysningskvalitet

➤ [Fvl § 17](#) forvaltningsorganets utrednings- og informasjonsplikt:

”Forvaltningsorganet skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.”

➤ “Så godt opplyst som mulig” kan ikke forstås absolutt, og i praksis er det for eksempel lagt vekt på:

- betydningen for parten(e) / viktigheten av raskt vedtak / ressursituasjonen / restansemengden / mv

Forholdet pol - fvl

- Pol § 11 d og e supplerer kravene til utredning i fvl på vesentlige måter når det gjelder *personopplysninger*
- I tillegg understreker pol § 14 første ledd at internkontrollsystemet spesielt skal ivareta kvalitetsspørsmålene

Saksforberedelse og kontradiksjon

- Både personopplysningsloven (§§ [19](#) og [20](#)) og forvaltningsloven (§§ [17 annet ledd](#) og [18](#)) legger opp til kontradiksjon
  - Betyr at den registrerte/parten får tilgang til opplysninger og derfor kan hevde at de er irrelevante, utilstrekkelige, utdaterte, uriktige mv
  - Kontradiksjon innebærer mulighet for kvalitetssikring av opplysninger og enkeltsaker
  - Viktig for forsvarlig saksbehandling og for rettsikkerhetshensyn

Saksforberedelse og kontradiksjon 2

- Bestemmelsene har noe forskjellig virkeområde
  - Pol §§ 19 og 20 gjelder for alle personopplysninger (i forvaltningsorgan og ellers), uavhengig av om det skjer saksbehandling eller ikke
  - Fvl § 17 gjelder direkte bare ved saksforberedelse av “enkeltvedtak”, se fvl § 2 b jf. a
  - Under forvaltningens saksforberedelse av enkeltvedtak, gjelder mao. alle bestemmelser samtidig

Rett til informasjon og kontradiksjon under saksforberedelsen

- Fvl § 17, 2: Dersom det under saksforberedelsen mottar opplysninger om en part eller den virksomhet han driver eller planlegger, og parten etter § 18 jfr. § 19 har rett til å gjøre seg kjent med disse opplysninger, skal de forelegges ham til uttalelse.
- Pol § 20, 1: En behandlingsansvarlig som samler inn personopplysninger fra andre enn den registrerte selv, skal av eget tiltak informere den registrerte om hvilke opplysninger som samles inn og gi informasjon som nevnt i § 19 første ledd så snart opplysningene er innhentet.

Fvl § 17, 2. ledd

Pol § 20

Unntak i henhold til innhold:

Opplysningen er slike som parten tidligere har gitt eller kontrollert

Den registrerte allerede kjenner til informasjonen

Innsamlingen av opplysningene er uttrykkelig fastsatt i lov

Foreleggelse av opplysningene er ikke avgjørende betydning for vedtaket

Unntak i henhold til situasjon:

Parten oppholder seg på ukjent sted

Varsling er umulig eller uforholdsmessig vanskelig

Det er påkrevet med en rask avgjørelse i saken

Retting og sletting av personopplysninger

- Krav til håndtering av *uriktige* opplysninger ([pol § 27](#))
  - Opplysninger uten betydning for dokumentasjon skal rettes og slettes
  - Opplysninger av betydning for dokumentasjon skal markeres, sperres og suppleres (kan likevel slettes eller sperres; Riksarkivaren skal normalt høres før slike opplysninger slettes)
  - Retting, sletting mv skal gjøres av eget tiltak eller etter begjæring
  - Den behandlingsansvarlige skal om mulig sørge for at feil ikke får konsekvenser for den enkelte

Retting og sletting av personopplysninger 2

- Krav til håndtering av *ufullstendige* opplysninger (pol § 27)
  - Ufullstendige opplysninger skal suppleres; av eget tiltak eller etter begjæring
- Hvis retting/supplering er umulig, skal *hele* dokumentet slettes
- Krav til sikring av *opplysningskvalitet* er spesielt ivaretatt i internkontrollbestemmelsen (pol § 14)

Krav til sletting pol §§ 11 e, 28

➤ Hovedregel:

Den behandlingsansvarlige skal ikke lagre personopplysninger lenger enn det som er nødvendig for å gjennomføre **formålet** med behandlingen

➤ Unntak:

- Opplysninger som skal oppbevares i hht arkivloven eller annen lovgivning kan likevel beholdes
- Personopplysninger kan også lagres for vitenskapelige, historiske og statistiske formål, dersom klar interesseovervekt og identifisering blir gjort umulig

Krav til sletting 2

➤ Unntak fra unntakene:

Personopplysninger kan likevel på visse vilkår kreves slettet eller sperret av den registrerte når de er **i)** sterkt belastende for ham/henne, **ii)** sletting mv ikke strider mot annen lov, og **iii)** sletting mv samlet sett er forsvarlig. Unntaket går foran arkivlovens bestemmelser

➤ Unntak fra unntakene fra unntakene: 😊

Vedtak om sletting/sperring kan påklages til Kongen (jf [pol § 42 i.f.](#))